

24 cm GBP 80.-

British Geomorphological Research Group udsender i sin symposiumserie denne meget aktuelle bog om vegetationens store betydning for de geomorfologiske processer. "Biogeomorfologien" har ofte (sin betydning til trods) været et hurtigt oversået emne i den geomorfologiske videnskaber, begrænset til svagt dokumenterede spekulationer om sammenhænge mellem vegetation og landskab. Bogen er således en start, idet den forsøger at præsentere en række eksempler fra forskellige landskaber på, hvad vi konkret ved om processammenhænge. Bogen indeholder 29 spændende bidrag, der fører læseren fra den tropiske regnskov i Sydøstasien til ørknerne klitlandskaber og videre til intensivt dyrkede landbrugsområder. I en tid, hvor "global change" er på dagsordenen i mange videnskabelige miljøer, ønsker denne bog at skabe et udgangspunkt for en intensiveret indsats inden for dette tværvidenskabelige forskningsområde, idet klimændringens influens på vegetationen menes at få stor geomorfologisk effekt.

Bjarne Holm Jakobsen

*Remote sensing and geographical information systems for resource management in developing countries.* Eds. Alan S. Belward & Carlos R. Valenzuela. (Euro courses: Remote sensing, vol. 1.

Kluwer, Dordrecht, 1991. XII, 50 s., ill., 25 cm. GBP 84.-

Bogen indeholder et kursusmateriale i anvendelsen af remote sensing og geografiske informationssystemer til brug for arealplanlægningen i udviklingslande. Materialet er samlet og anvendt ved EF's forskningscenter ISPRA i Italien, og bidragyderne kommer primært herfra samt fra ITC i Enschede, Holland, og universiteter som har deltaget i EF-projekter i Den tredje Verden. Materialet er meget pædagogisk opbygget og homogent trods de mange bidragydere. Der indledes med en basal introduktion til remote sensing og passive såvel som aktive sensorers potentialer. De typiske faser i bearbejdningen af rådata opsummeres, og der redegøres kort, men passende for en introduktion til et så bredt emne som signalkorrektion af forskellige sensortyper og korrektion af signaler fra vegetationsdækkede overflader. Der gives en indsigt i forskellige traditionelle klassifikationsmetoder og eksempler på metoder under udvikling. Praktiske anvendelser af remote sensing og dig-

itale billedbehandlingsmetoder hentes fra forskningsprojekter i Afrika. Her kan nævnes estimering af biomasse på regionale og kontinentale niveauer set i relation til nedbørsmonitoring også skønnet ud fra digitale satellitbilleder. Endvidere illustreres overvågninger af den tropiske regnskov. Herefter følger en introduktion til principper og anvendelser af geografiske informationssystemer (GIS) i tilknytning til remote sensing og landovervågning. Der gives en briefing i opbygningen af et GIS og inddatering, lagring og vedligeholdelse af data. Potentialet i et GIS med henblik på landovervågninger og den vigtige kobling med satellitbilleder for hurtigt at overvåge ændringer i landskabet illustreres ved en række eksempler bl.a. fra Indonesien. Det anvendte GIS er her det PC-baserede system ILWIS, som er udviklet ved ITC i Holland. Dette system er primært udviklet til analyse af nedbørsområder og modellering af afstrømning og erosion. Bogen giver en professionel introduktion til remote sensing og GIS og kan anbefales til akademikere, som ønsker at få en bred introduktion til anvendelser af disse værktøjer i projektsammenhænge i udviklingslande.

Thomas Balstrøm

*R. Webster & M.A. Oliver.: Statistical Methods in Soil and Land Resource Survey.*

Oxford University Press, Oxford, 1990. 316 s., ill., 24 cm. Hardback: GBP 40.-, paperback: 20.-

Denne bog er en modificeret udgave af Websters fremragende bog fra 1977 i brugen af kvantitative og numeriske metoder i jordbundsundersøgelser og klassifikationer. Bogen henvender sig til jordbundsforskere, som vil tilstræbe en optimal indsamling og analyse af datamateriale til vurdering af jordbundsmæssige forhold. Der forudsættes naturligt nok en basal matematisk fundering og indsigt i statistiske metoder for at få glæde af bogen. Forskellige former for samplingsteknik beskrives og efter analysearbejdet i laboratoriet anvises en række kvantitative metoder til standardiseringer og vurderinger af tendenser i det indsamlede og analyserede materiale. Gruppering af data ved hjælp af ikke-hierarkiske eller hierarkiske klassifikationsmetoder diskuteres, og der afsluttes med en beskrivelse af rumlig interpolation af data ved brug af kriging. Bogen er simpelthen et must for forskere, som

vil foretage statistiske analyser af variationer i jordbunden. Anbefales varmt!

Thomas Balstrøm

*Information Sources in Cartography.* Eds. C.R. Perkins & R.B. Parry.

Bowker-Sauer, London, 1990. XIII, 540 s., 23 cm. DEM 160.-

Bogen dokumenterer forskellige sider af kortproduktionsfasen, og state-of-the-art beskrives i enkeltstående kapitler udarbejdet af eksperter inden for hver sin kartografiske deldisciplin. Bogen dækker bredt og er ment som en indgang til dyberegående specifikke studier af kartografiske enkeltdiscipliner. Værket introducerer såvel gamle som nye metoder og kilder til kortlægning og fokuserer specielt på anvendelsen af computer-baserede kartografiske teknikker og de farer, der lurar ved at samkøre information af forskellig observans og datakvalitet. For hvert af de 30 bidrag er der omfattende henvisninger til litteratur, som uddyber de enkelte emneområder, som f.eks. kortdesign, korttyper og kortprojektioner.

Thomas Balstrøm

*Beng Chin Ooi: Efficient Query Processing in Geographic Information Systems.* - (Lecture notes in Computer Science 471).

Springer, Berlin, 1990. VIII, 208 s., ill., 25 cm. DEM 37,50.

Bogen er resultatet af et Ph.D. studie i det delområde inden for geografiske informationssystemer, som er centreret omkring forespørgsler til databasesystemet. Her beskrives specielt, hvorledes man kan forbedre indekseringen af data i en relationsdatabase, så den kan udvides til at omfatte søgning efter data, som er relaterede til hinanden og forudsætter etablering af topologiske sammenhænge mellem individuelle objekter.

Thomas Balstrøm

*C. J. Barrow: Land Degradation: development and breakdown of terrestrial environments.*

Cambridge University Press, Cambridge 1991. XVII, 295s., ill., 26 cm, GBP 45.-

Det erklærede mål med bogen er at præsentere en status for "hvorfor, hvor og i hvilken udstrækning degradering forekommer". Og man når virkelig langt omkring i bogens 260 tætskrevne sider. Fremstillingen er meget bred og oversigtlig. Det er ikke kun presset på jordoverfladen, som er i fokus. Også drivhuseffekten, ozonhuller

og ødelæggelse af naturlige økosystemer tages op som eksempler på, hvordan presset på de globale resurser har negative og mere eller mindre irreversible konsekvenser. Men de temaer, man i almindelighed forbinder med titeltemaet (erosion, udpining af jordresurser, ørkendanelse o.l.), behandles selvfølgelig også. Bogens styrke er den inspirerende brede introduktion til de kontante og virkelighedsnære problemer, som er knyttet til degraderingen af klodens resurser. Og den ligger i dens holistiske syn på, hvilke faktorer der driver udviklingen. Den præsenterer og diskuterer endvidere som indledning de begreber, som ofte er knyttet til vurderingen af klodens forskellige naturlige eller menneskepåvirkede "økosystemer" (bæredygtighed, stabilitet etc.), og det giver en god baggrund for den videre præsentation. Når man har arbejdet med disse ting før, er det en tiltalende bog at læse. Den opfrisker ideerne og sætter dem i en fælles ramme - og præsentationen er bygget på en særdeles omfattende mængde af referencer samlet i den over 20 sider lange litteraturliste. Den næsten causerende stil har dog sine svagheder. Den kontante og dybdeborende viden om de præsenterede emner, bliver der ikke plads til, og derfor vil den ikke være velegnet som en egentlig lærebog eller opslagsværk, hertil er der ikke nok kontante facts. Men for den læseivrige studerende er den en god appetitvækker.

Anette Reenberg

*The Agriculture of the Sudan. Ed. G.M. Craig. - Center for Agricultural Strategy Series 1.*

Oxford University Press, Oxford, 1991. XIII, 468 s., ill., 24 cm, GBP 55.-.

*The Agriculture of China. Ed. Xu Guo-hua and L. J. Peel. - Center for Agricultural Strategy Series 2.*

Oxford University Press, Oxford, 1991. XVIII, 300 s., ill., 24 cm, GBP 45.-.

Oxford Science Publications har påbegyndt et samarbejde med forskere fra Reading Universitet om en serie bøger: Center for Agricultural Strategy Series. Af denne foreligger nu de to første om landbruget i Sudan og i Kina. - Den viden, der findes om Sudans landbrug, er overvejende svær at få fat i. En stor del findes endnu kun i de lokale landbrugerers hoveder, og andet er nedfældet i regeringspapirer og rapporter fra bistandsorganisationer. Initiativet til denne bog er derfor meget fortjenstfuldt.

Et stort antal forfattere har medvirket (bl.a. G. Sørbø og G. Haaland vil være kendte, og nogle af de engelske og hollandske burde være det). Resultatet er ikke blevet en banebrydende eller homogen bog, men én, der er velkommen: den har manglet. Der leveres et ret omfattende sæt kendsgerninger, arrangeret på klassisk vis; faktisk er det næsten en komplet Sudan-geografi. Den vil være yderst anvendelig for alle med ærinde i Sudan, og som ønsker at kende forholdene dér. - Med "The Agriculture of China" forsøges en anden, værre, lakune udfyldt: den næsten afskrækkende viden om Kinas landbrug. En del findes, men ikke samlet, og med hensyn til en stor del er der en tillidskløft: alt for megen litteratur har været præget af politisk sympati og manglende kritisk analyse. Med den foreliggende bog er det forsøgt at rette denne tingenes tilstand ved at indbyde en ret stor gruppe kinesiske forskere til at sammensætte generel viden. Bogen er fuld af velkomne oplysninger, mange "klassiske", andre af den type, man længe har ønsket til ajourføring. Mange steder savnes yderligere oplysning - det kan vel ikke være anderledes - og bogen er temmelig ujævn i sin behandling. Men som for bogen om Sudan gælder, at man glæder sig over fremkomsten og gerne ser fortsættelserne.

Sofus Christiansen

*The Middle East and North Africa 1992 - 38th Edition.*

Europa Publications, London 1991. XXII, 1024 s., 29 cm. GBP 115.

Dette er 38. udgave, og håndbogen er noget af en institution. Kapitlerne er forfattet af hver sin "ekspert". De mange bibliografier er omhyggelige og fyldestgørende, men undvigelsen fra det tyske, udelukker mange fornuftige supplement. Som helhed er oplysningerne troværdige, meget nøjterne og af passende omfang til en første orientering. Der er for få kort. Det er jo en ordentlig moppedreng, ikke sådan at rejse rundt med, men god at have i håndbogsbiblioteket, og den indbyder til at kopiere lidt til rejsen, så "man" ikke er for uvidende og udannet ved det hastige besøg. Bogen henvender sig vel først og fremmest til politikere og forretningsfolk, der har med regionen at gøre, men mange andre kan have god gavn af værket. Kapitlerne i 1. del behandler henvend en snes vigtige generelle eller aktuelle emner af kulturel, politisk eller økonomisk art: religioner,

Golf-krigen, islamisk bank- & finanssystem, etc. 2. del gennemgår en stor portion relevante organisationer. 3. del (80 %) behandler to dusin lande; disse gennemgange er ensartet bygget op: geografi, historie, økonomi, statistik, vigtige adresser samt en bibliografi.

Henning Mørch

*Eastern Europe and the Commonwealth of Independent States 1992.*

Europa Publications, London 1992. XIV, 583 s. 29 cm. GBP 185.-.

Dette er 1. udgave af en håndbog om en på én gang kendt og helt ukendt verden, hvor geografien og historien for tiden slår nogle gevaldige kolbotter. De forskellige lande har hver sit afsnit. Jugoslavien har fornuftigvis fået en række underafsnit om republikkerne, og realiteterne afspejles også i titlen på 3. del: The USSR and its Successor States. Bogen er opbygget som den om Mellemøsten og Nordafrika, og er informationerne af samme standard, er resultatet ikke værst, men meget materiale er meget svært at få fat i. Det sidste afspejles fx i bibliografierne, der er forbløffende korte fx sammenlignet med førnævnte værk. Bogen udfylder uden tvivl et akut og kæmpestort hul, men som forholdene er, vil den også meget hurtigt blive helt forældet.

Henning Mørch

*Migrants in agricultural development: a study of intra rural migration. Ed. J. A. Mollet.*

Macmillan, Basingstoke 1991. XVII, 252 s., ill. 23 cm. GBP 45.-.

En stor del af migrationslitteraturen er opstået i forbindelse med studiet i vid forståelse af urbaniseringsprocessen, hvilket måske er meget naturligt, da det er så karakteristisk et træk af udviklingen i forbindelse med industrialiseringen; litteraturen er ofte begrænset til et enkelt eller grupper af enten industrialiserede lande eller udviklingslande. Som det fremgår er fokus i denne bog intrarurale flytninger, og meget sympatisk er der studier af begge de nævnte typer lande. Såvel "normal" flytning, planlagt flytning (den indonesiske transmigration) som flygtningeproblematik bliver behandlet. Bogen lægger op til en behandling af emnet i sammenhæng med udvikling af landdistrikter og den administrative-politiske håndtering af fænomenerne - i planlægningen, men værdien i den forbindelse er nok begrænset. En række kapitler har udelukkende historisk karakter.